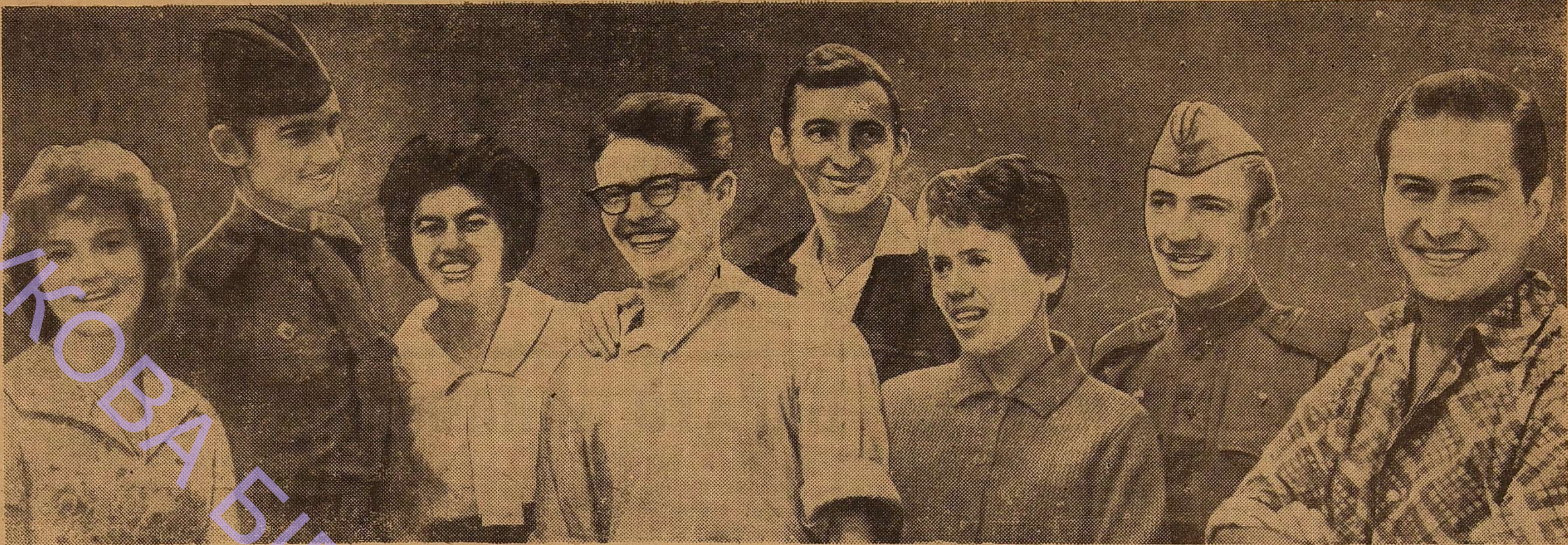

ЗДРАСТУЙ, СОТИЙ НАВЧАЛЬНИЙ!

РАДИСНІ, веселі обличчя. Щасливі посмішки. Так, вони щасливі. Вони стали студентами нашого славного університету.

Сьогодні широко розчинились двері аудиторій для них, як і для сотень інших юнаків і дівчат. Розпочався їх перший, а для університету — ювілейний сотий навчальний рік.

В добрий час, наші молоді друзі. Будьте гідні чудових традицій нашого університету, роз-

вивайте й множьте їх. Відмінним навчанням, бездоганною поведінкою ознаменуйте славне сторіччя університету.

На знімку студенти першого курсу філологічного факультету (зліва направо) Л. Казанлій, В. Ляшенко, А. Одинцова, А. Кафтанов, В. Герасимов, В. Сільковський, В. Сербіна, Б. Шервут.

Фото Г. СОКАЛЬСЬКОГО, студента VI курсу юридичного факультету.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXX

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 22 (794).

1 вересня 1964 р.

Ціна 2 коп.

ДОРОГІ ТОВАРИШІ!

СЬОГОДНІ в учбових корпусах нашого університету задзвенів традиційний дзвоник. Він сповістив про початок ювілейного 100-го навчального року, в який вступає наш Одеський державний університет імені І. І. Мечникова.

Славна його історія. Університет готував наукові кадри не тільки для нашої країни, але й для інших слов'янських країн.

За роки свого існування університет випустив для народного господарства, науки й культури нашої країни десятки тисяч молодих спеціалістів. Він дав десятки вчених, які збагатили нашу вітчизняну й світову науку, вписали чимало славних сторінок в історію розвитку культури радянського народу. Тисячі спеціалістів з дипломами Одеського державного університету працюють сьогодні у всіх кутках нашої неосяжної Батьківщини, втілюючи в життя разом зі всіма радянськими людьми величні плани нашої партії — плани побудови комуністичного суспільства.

Сьогодні, коли наш університет вступає в свій ювілейний рік, ми звертаємось до вас — студентів університету й до випускників ювілейного року, до вас — вчених і викладачів та співробітників.

Будемо гідні традицій, якими гордяться наш університет, ознаменуємо ювілейний рік високою успішністю та дисципліною, новими науковими відкриттями, натхненною творчою працею в ім'я комунізму — світлого майбутнього всього людства.

Вітаємо й поздоровляємо весь колектив з початком 100-го ювілейного навчального року! Бажаємо вам, друзі, нових творчих звершень на благо нашої Батьківщини та особистого щастя!

РЕКТОРАТ, ПАРТКОМ, ПРОФКОМ, КОМІТЕТ ЛКСМУ.

МИ — СТУДЕНТИ! СЛОВО БЕРУТЬ ПЕРШОКУРСНИКИ

* ДОБРЕ ВРАЖЕННЯ * МРІЯ ЗБУЛАСЯ *

ПОЗАДУ хвилювання вступних іспитів... Ми — студенти Одеського державного університету. Університет справив на нас добре враження. Нас скрізь тепло зустрічали, допомагали.

Ми дуже вдячні всім працівникам та викладачам університету за їх теплий прийом та чуйне ставлення.

К. ЛОПАТИНА, Л. КАЗАНЛІЙ, студентки I курсу філологічного факультету.

НА КОРИСТЬ ЛЮДЯМ

ЗДАЄТЬСЯ тільки вчора ми попрощались зі школою, тільки вчора пролунав останній вальс. І ось я вже на порозі нового життя.

Н. К. Крупська писала, що «знання потрібні в житті, як гвинтівка в бою». Хочеться наполегливо вчитися, щоб ввійти в життя у всеозброєнні.

Основне — любити свою професію. Тоді робота буде цікавою і буде приносити користь людям.

Н. ТХОР, студентка I курсу

Я — студентка. Не абітурієнтка, а студентка першого курсу факультету іноземних мов ОДУ. Навіть не віриться. А чому не віриться? Адже я мріяла про це ще з п'ятого класу. Правда, тоді я не думала про іспанську мову. Чому ж, в такому разі, я обрала якраз цю мову?

Куба! Це слово завжди нагадує нам країну з зарослями бамбука й непрохідними тропічними лісами. Але ще більше говорить воно про гарячі серця кубинців. Ці люди дорогі нам, бо вони повторили

нашу справу. Це їх подвиг дав острову ім'я «Свобода».

І мені дуже хочеться знати їх мову. Мову на якій говорить народ Куби, Фідель Кастро... Хочу, щоб наш народ міг ближче познайомитися з цими чудовими людьми, з їх культурою, побутом, щоб вчити школярів іспанській.

А для цього треба самій знати її. До цього я і буду прагнути.

С. ГОЛИШЕВА, студентка першого курсу факультету іноземних мов.

СТАРАННО ВЧИТИСЬ

ПІСЛЯ закінчення школи я пішла працювати на завод. Там мене зустрів хороший, дружний колектив, колектив Комуністичної праці. Наша бригада брала соціалістичні зобов'язання, що з честю виконувались. Ми довгий час держали перехідний вимпел.

Бригада не тільки добре працювала. Члени нашого колективу підвищували й свій культурний та ідейний рівень.

Працюючи, я відчула, що мене більше вабить професія вчитель іноземної мови. Бажання вивчати мову в мене зародилось ще в школі. Я вирішила вчитись.

Знаю, що попереду важкий шлях, що вимагає наполегливої праці. І я буду намагатись старанно вчитись, щоб зустріти 100-річний ювілей університету добрими успіхами в навчанні.

С. САМОХІНА, студентка I курсу факультету іноземних мов.

ВСТУПАЮЧИМ В ЖИТТЯ СТУДЕНТСЬКЕ

СЛОВО ДО ТИХ, ХТО ВИЙШОВ НА ОРБИТУ НАВЧАННЯ

ГОРДІСТЬ І ПОДЯКА

Б УЛО це декілька років тому. Тоді ми тільки розпочинали навчання в університеті. Багато хто вже знав, якою галуззю біології він думає займатися. І тому спочатку були здивовані й засмучені тим, що на перших курсах нам читали велику кількість різноманітних предметів не «по спеціальності»: варіаційна статистика, математика, педагогіка.

Тоді ми дивувалися: «для чого така велика кількість предметів?». Ми ж біологи, для чого нам математика?... І ось після закінчення університету кожний пішов своїм шляхом.

Одній з нас довелося працювати в школі. Ось тут і згодилися нам суспільні науки й педагогіка, етика й естетика, що ми зивчали в університеті, при проведенні виховної роботи з учнями.

Але університет дав знання не тільки для педагогічної роботи.

Зараз ми працюємо в проблемній лабораторії. І тут нам стали в пригоді спецкурси, які ми слухали на кафедрі. Величезне значення мав великий спецпрактикум. Всі основні навички для науково-

дослідної роботи були одержані якраз тут, в університеті, а також в науково-дослідних інститутах, де ми проходили переддипломну практику.

Ось чому ми з гордістю і подякою згадуємо університет, наших викладачів, які дали нам таке велике коло знань.

АРАСИМОВИЧ, ТОРЖИНСЬКА, випускники біологічного факультету.

НА ЗНІМКУ четверо щасливих, які стали студентами ОДУ (зліва направо): Н. КУНЯВСЬКИЙ, О. ГОЛОТА, М. БУДІЯНСЬКИЙ, Є. ТАРХОВ.

ПОПЕРЕДУ БАГАТО ЦІКАВОГО

Ч АСТО згадуємо ми — ті, які вже стали майже «старими», той далекий рік, коли вступали до нашого університету. Зараз нам здається, що в ті роки вступити до університету було важче.

Університет став для нас справжнім храмом науки. Вчилися ми на хімічному факультеті.

Після травневого (1958 р.) Пленуму ЦК КПРС на факультеті була створена лабораторія паливних елементів, різко похвалилася наукова робота. Якщо в період нашого студентського життя ми

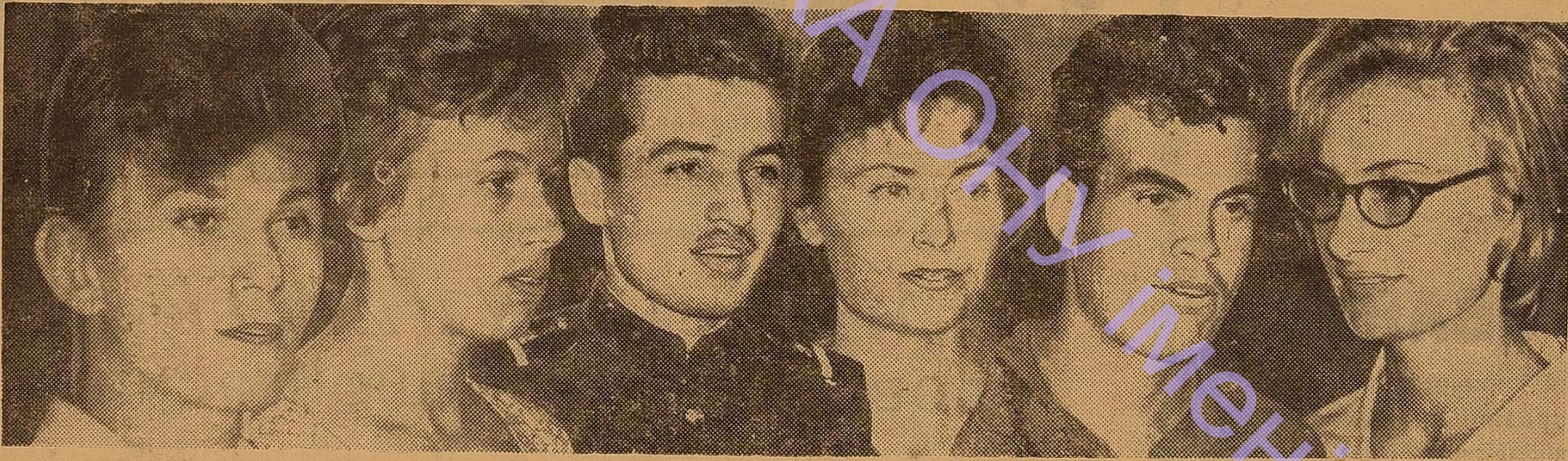
тільки мріяли про те, щоб побачити електронний мікроскоп, то зараз найновіші електронні мікроскопи є на кафедрі полімерів і в лабораторії паливних елементів. Якщо мрією органіків був інфрачервоний спектрометр, то зараз їх на факультеті навіть два.

Недалеко той час, коли факультет буде мати установку для вимірювання електронного парамагнітного резонансу.

Випускники університету, і хімічного факультету зокрема, користуються доброю славою на Ук-

раїні. Значна частина студентів нашого випуску (1960 р.) успішно працює в Українському науково-дослідному інституті пластмас в Донецьку, на Новокуйбишевському хімічному комбінаті. Частина з них закінчила аспірантуру або ще вчиться. Попереду в усіх нас ще багато цікавого, особливо зараз, коли хімія в нашій країні круто пішла вгору.

Ю. АНІСІМОВ, аспірант кафедри полімерів і колоїдів хімічного факультету.

МОЇ ПОБАЖАННЯ

Ш ІСТЬ років нелегкого життя студента-вечірника... Важким воно було тому, що доводилось поєднувати навчання і роботу.

Зараз вже всі труднощі позаду. Попереду цікава робота вчителя біології і хімії. Я пишаюся своєю професією, що покликана сіяти все добре серед молоді. А здобута вона завдяки чуйному, уважному та вимогливому ставленню до нас студентів-вечірників, викладачів факультету. Серед них — декан факультету тов. Ткаченко, заступник декана доцент Л. Рябова, професори кафедри мікробіології В. Тульчинська та Д. Щастний, доцент А. Чернишенко та інші.

Вийжджаючи з Одеси, я хочу подякувати викладачам факультету і побажати всього найкращого в житті та роботі. Я хочу також побажати тим, хто в нинішньому році тільки став студентом, успіхів у навчанні. Високо несить честь університету, наші молоді товариші. Працюйте так, щоб ваші студентські будні завжди згадувались як світле свято.

Г. ЦИПЛАКОВА, випускниця біологічного факультету.

ПЕРШОКУРСНИКИ

Р АНОК. Університетські аудиторії заповнює молодь. Всюди щасливий сміх, сяють обличчя, квітне вбрання. Посмішки, радість, поздоровлення.

Першокурсники від урочистості й незвичності ніякують. Для всіх сьогодні свято, а для них — подвійне, бо вступили до університету в знаменний час. В цьому навчальному році ми святкуватимемо сторіччя нашого університету.

...9 годин. Лунає дзвоник. Ювілейний навчальний рік почався! Хто ж ті щасливі юнаки й дівчата, що вперше прийшли до університету? Я розповім лише про тих, з ким мені довелося познайомитись.

Раїса Дяченко й Галина Макаручук — подруги. В цьому році вони закінчили школу з срібними медалями. Разом вступали до вузу. Ще в п'ятому класі зародилося бажання стати вчителем-філологом.

Минали роки. Починались літні канікули — і дівчата йшли працювати в рідний колгосп. У вільний час — за книжки. Щоб знати, треба багато читати. Цю пораду майбутні вчительки ніколи не забували.

Сьогодні бажання стало дійсністю.

Кажуть: краще раз побачити, ніж сто разів почути. В цьому Галина Гречишина переконалася сама. Після закінчення Ананьївського технічного училища, вона працювала поваром на судні. Галина побувала в свободолюбивій Кубі. Там познайомилась з кубинцями, почула їх милозвучну мову і — назавжди полюбила!

— Мені захотілося самій розмовляти з новими друзями й розуміти їх, — розповідає Галина. — Я почала вивчати іспанську мову.

Важко було дівчині. Щоб мати глибокі знання, Галина вирішила вчитись в університеті. Вступні екзамени, хвилювання, бажане — «зарахована» — позаду.

А ось шляхи мрій Івана Свічкаря. В 1958 році закінчив школу, але до вузу не вступав. Ще не знав, яку обрати професію. Після школи — колгосп. Через два роки з рідної Прядівки на Дніпропетровщині пішов до армії. Служив на Балтиці. Тут і захопився мовами. Найбільше сподобалась французька. Вирішив вчитись. Після армії працював на заводі в Миколаєві й готувався до вузу.

Рік наполегливих занять не пройшов марно.

А Світлана Добровольська захоплюється математикою.

І в навчанні, і в роботі Світлана завжди була першою. Торкшкільна виробнича бригада зібрала по 80 центнерів кукурудзи в зерні з одного гектара. Добре працювала й ланка Світлани.

За ласку й працю — високий урожай качанистої, за добре навчання — срібна медаль!

На прощання зі школою одинадцятикласники посадили Алею випускників.

До побачення, школо!

Щасливі спогади у Світлани Добровольської залишили рідна школа, чуйні вчителі-вихователі, виробнича бригада, випускний вечір. Тепер Світлана навчатиметься в нашому університеті.

Володимир Коцар вважає, що цікавішої науки, ніж хімія, немає.

З шостого класу Володя заховався в хімію. І це захоплення — творче. Він брав жваву участь в усіх хімічних олімпіадах, що проводив хімічний факультет нашого університету. В цьому році Володя Коцар став переможцем шкільної, районної, потім обласної олімпіади.

ПРИХОДЬТЕ ДО НАС

С ТУДЕНТСЬКИЙ клуб ОДУ радий вітати вас у стінах нашого університету.

Друзі, ви починаєте нелегке, але веселе й цікаве студентське життя незадово до знаменної для університету дати: сторічного ювілею ОДУ, що буде відзначатись в 1965 році.

Багато славних традицій у нашого університету, і серед них — хороші традиції університетської художньої самодіяльності. Самодіяльність ОДУ широко відома одеситам. Ось вже декілька років університетський колектив художньої самодіяльності тримає почесне звання найсильнішого вузівського колективу Одеси. З майстерністю наших співаків, читців, танцюристів, музикантів знайома молодь Кишинєва, Ужгорода, Сімферополя, Чернівців, Вільнюса, Севастополя і Тбілісі.

Сподіваємось здійснити чимало захоплюючих поїздок і вже, звичайно, з вами, наші нові друзі.

А ви приходьте до нас, не соромтесь. Хто нічого не вмів — навчиться, хто вмів — буде вдосконалювати свою майстерність.

Отже водночас з лекційними заняттями починають свою роботу і колективи художньої самодіяльності при студклубі.

Обирайте:

- академічний хор,
- танцювальний ансамбль,
- естрадний оркестр,
- ансамбль бандуристів «Тополя»,

— оркестр народних інструментів,

- духовий оркестр,
- вокальна студія.

Керують колективами досвідчені, кваліфіковані педагоги.

До зустрічі, друзі! Приходьте записуватись в гуртки до нас. Ми — в головному корпусі ОДУ (вул. Петра Великого, 2).

ПРАВЛІННЯ СТУДКЛУБУ

пади. А на республіканській — одержав високу оцінку. І ось Володя — студент-хімік.

Лариса Бедило приїхала до нас з міста Тореза. В 1961 році закінчила школу з виробничим навчанням, одержала спеціальність хіміка-лаборанта. Три роки працювала на заводі. Лариса виборола високе звання ударника комуністичної праці. Тепер вона продовжуватиме навчання в нашому університеті.

Різними шляхами приходять молодь до університету. Але в усіх одне бажання — вчитись. І це бажання можна здійснити в нашій країні, бо про молодь піклується Партия й Уряд.

Важко передати сьогоднішній настрій і почуття кожного першокурсника. Про своїх колег Лариса Бедило сказала:

— Щасливий той, чиї мрії збуваються!

Краще не скажеш. Я повністю приєднуюсь до слів Лариси.

— Щастя вам, друзі!

Анатолій МИКИТЕНКО.

ВИДАТНИЙ ІСТОРИК

АКАДЕМІК Панкратова — видатний радянський історик, марксист-ленінець за своїми глибокими науково-теоретичними показниками і переконаннями, історик-більшовик за своїм прагненням до боротьби за перемогу комуністичного суспільства.

Вона належала до тих радянських вчених-істориків, вихованих Одеським (Новоросійським) університетом, які завжди ідейно й практично брали участь у його учбовій і, особливо, науковій діяльності.

Після закінчення історико-філологічного факультету в 1917 році Панкратова віддає свої знання з історії на загальну справу, справу боротьби робочого класу за перемогу радянської влади й будівництво соціалізму, бере участь в роботі Одеської Ради робітничих депутатів.

Організувавши групу молодих істориків та інших спеціалістів, вона їде в села Одеської області для розповсюдження там знань серед трудящих. Це були роки розпалу боротьби за перемогу робітників і селян над силами поміщиків та буржуазії у всій країні та на півдні України зокрема.

ТАК ТРИМАТИ!

Ось уже два місяці працює на цілині будівельний загін студентів нашого університету.

Цими днями редакція «За наукові кадри» одержала радісну звістку: **НАШ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ БУДІВЕЛЬНИЙ ЗАГІН НАГОРОДЖЕНО ПЕРЕХІДНИМ ЧЕРВОНИМ ПРАПОРОМ.**

Молодці, друзі! Ви вписуєте ще одну славу сторінку в історію нашого університету, гідно зустрічаєте його 100-річний ювілей.

Весь колектив університету радіє вашим успіхам, поздоровляє з високою нагородою. Так тримати, друзі!

Як живуть і працюють на цілині вихованці університету читайте на 4-й сторінці.

З перемогою радянської влади в Одесі в січні 1918 року Панкратова разом з іншими революційними діячами намагається залучити передову частину студентства й професорів університету до радянського будівництва. З цією метою вона очолює позашкільну освіту Одеського повіту.

В роки боротьби з інтервенцією, вступивши до лав комуністичної партії, Панкратова — на партійній і підпільній роботі в місті й селі. Вона надрукувала десятки статей в підпільній і легальній пресі. Багато з них було присвячено популяризації вчення великого В. І. Леніна, з яким вона бачилась на Всеросійському з'їзді з позашкільної освіти.

В 1925 році вона веде наукову роботу в Москві, Ленінграді, не втрачаючи наукових і педагогічних зв'язків з Одесою, з людьми,

з якими разом була у підпіллі, з товаришами по університету.

Панкратова виросла, як вона говорила, під повним піклуванням комуністичної партії у великому радянського ученого-історика й допомагала багатьом молодим історикам країни, в тому числі й Одеси. Всю наукову роботу вона присвятила історії робітничого класу нашої країни та історії народів багатонаціональної Батьківщини.

Багато разів вона виступала в Одеському університеті з лекціями й консультаціями з важливих проблем радянської історичної науки, надаючи постійну допомогу в науковій підготовці історичних кадрів Одеського університету.

Через свою сестру Н. М. Одинцову, старшого лаборанта історичного факультету, вона встановила дні консультацій і лекцій, передавала стенограми своїх лекцій, що читала в Московському університеті та Інституті історії АН СРСР. Працюючи, як заступник дирек-

тора Інституту історії АН СРСР, завідуючою кафедрою історії СРСР, в Інституті Червоної Про-

фесури в Академії суспільних наук, вона завжди брала під керівництво багатьох молодих істори-

ків Одеського університету, давала консультації по написанню дисертаційних робіт, різних досліджень і статей з історії робітничого класу СРСР, історії Великої Вітчизняної війни. Багато істориків нашого університету з її допомогою написали й захистили свої дисертації. Разом з тим, вона була чудовим зв'язківцем істориків нашого університету з великими науковими установами Москви, Ленінграда.

За її прикладом ряд наших наукових співробітників веде роботу, пишучи історію заводів і фабрик. Продовжують вивчати історію робітничого класу й історію заводів і на нашому історичному факультеті З. В. Першина, з історії України — В. М. Немченко, з історії Великої Вітчизняної війни й соціалістичного будівництва — П. Некрасов, та інші.

Доцент П. ЧУХРІЙ.

СЛАВНЕ ІМ'Я

Це була людина енциклопедичних знань. Він один міг заповнити будь-який номер журналу, відкривши його захоплюючим оповіданням про пригоди й подвиги хоробрих моряків, потім викласти історію якого-небудь відкриття, потім розповісти казку для

пускників нашого університету. Вступивши до імператорського Новоросійського університету, спочатку на математичне, а потім на природниче відділення, він з захопленням, до пізньої ночі засиджувався в лабораторіях. Він був талановитим і жадібним до знань студентом (недарма ж дві кафедри — хімії та ботаніки — пропонували йому залишитись в університеті!). Але він вирішив інакше — кращим університетом для нього буде саме життя.

Після занять він бере участь в гонках яхт, обходить пішки тропи не весь південь Росії. Він побував в Болгарії, Греції, Турції, скрізь жадібно вслухався в свою і чужу мову.

11 січня 1924 року Борис Житков вперше приніс своє оповідання в редакцію альманаха «Воробей», що був з захопленням зустрінутий редакцією. Так розпочалися останні п'ятнадцять років чудового його життя в літературі. За ці роки він створив понад півсотні книг на найрізноманітнішу тематику.

Борис Житков — це, по суті, бібліотека, різноманітна й багата.

На її полицях знайде собі книгу по душі той, хто мріє стати інженером, і той, хто цікавиться історією революційної боротьби, і той, кого кличуть мандрівки в далекі країни.

Основною темою творчості Житкова був подвиг: боротьба з гнобителями, боротьба зі стихіями. Хто не знає його морські історії: «На воді», «Під водою», «Над водою». Хто не захоплювався його

«Хоробрістю», «Червоним командиром», «Чорними парусами».

Б. Житков у житті й літературі був борцем і подвижником, невтомним у роботі. Він вимагав від себе та інших, щоб все було зроблено «на совість», «на завжди».

19 жовтня 1938 року Б. Житков вмер у Москві. Він вписав славу сторінку в історію нашого університету.

Доцент А. ВВЕДЕНСЬКИЙ.

ЛИСТ ПОЕТА

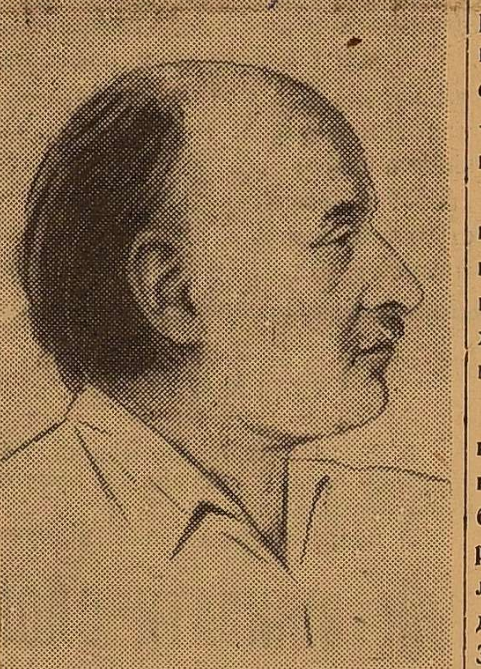
НАПЕВНО не знайдеться людини в нашому університеті, яка б не читала твори чудового поета й драматурга, борця за мир і відомого громадського діяча Назима Хікмета.

Студенти цікавляться його творчістю. На літературних вечорах обговорювалися книжки його нових віршів.

Недавно в редакцію газети «За наукові кадри» прийшов один з найстаріших робітників Одеси, пенсіонер М. Генцлер. Він приніс декілька листів Назима Хікмета. Один з них має безпосереднє відношення до університету.

Ось коротка історія цього листа. В 1958 році вийшло дві книжки віршів поета. Вони з інтересом читались і гаряче обговорювались студентами університету на спеціальному літературному вечорі. М. Генцлер повідомив про цей вечір Назима Хікмета. І ось лист-відповідь. В ньому поет зокрема пише: «Мені дуже хотілось би побувати в Одесі. Це чудове місто моєї юності. Дуже мене порадував інтерес, який виявили студенти до моїх книжок. Цей інтерес — найбільша нагорода для поета».

Така історія одного листа поета-борця Назима Хікмета.

дітей, а потім — відповіді на будь-які питання читачів.

Мені хочеться розповісти про нього, бо він — один з чудових ви-

НАПЕРЕДОДНІ

З ІСТОРІЇ УНІВЕРСИТЕТУ

В Одесі з 1817 року існував ліцей, що іменувався Рішельєвським (на честь генерал-губернатора Новоросійського краю А. Е. Рішельє). Це був станований учбовий заклад, в якому навчались діти дворян і багатих купців. Учбові плани ліцею не передбачали спеціалізації. Контингент учнів був невеличким, постановка навчання ні в якій мірі не відповідала потребам краю в кваліфікованих спеціалістах різних галузей знань.

Прогресивні громадські діячі, яких хвилювала доля науки й культури нашого народу, почали домагатися перетворення ліцею на університет. Але кожна спроба в цьому напрямку наштовхувалась на упертий опір царського уряду.

Особливо наполегливо й рішуче домагався відкриття університету

в Одесі видатний учений-хірург, прогресивний громадський діяч і педагог М. І. Пирогов. З 1856 до 1858 року він був попечителем Одеської учбової округи. Невтомний борець за освіту народу, М. І. Пирогов неодноразово звертався з записками в Петербург, доводячи уряду надзвичайну необхідність перетворення учбових закладів і в першу чергу Одеського ліцею в університет.

Після від'їзду з Одеси М. І. Пирогова справа про відкриття університету призабулася. Країна вступила в період революційної ситуації, коли за характеристикою В. І. Леніна «найбільш обережний і тверезий політик повинен був би визнати революційний вибух цілком можливим і селянське по-

встання — небезпечною дуже серйозною».

Студентський рух в університетських містах став важливою складовою частиною революційної ситуації. В цих умовах не могло бути й мови про відкриття нового університету. Тільки в червні 1862 року, коли після скасування кріпацтва «зверху» царизм придушив масовий рух в країні й розправився з революційним табором, Олександр II дозволив перетворити Одеський ліцей на університет. На цей крок царя підштовхнули важливі зовнішньополітичні міркування. Стало відомо, що австрійський уряд з метою посилення свого впливу на Балканах створює слов'янський університет в м. Загребі.

В цій ситуації відкриття університету в Одесі могло протистояти підступам Австрії та сприяти дальшому зміцненню позицій Росії серед південних слов'ян.

Однак політична обстановка в країні, що загострювалась в зв'язку з польським повстанням 1863 року, ще на три роки відсунула відкриття університету. Протягом 1863 року в Одесі з метою вивчення обстановки побували вищі царські сановники: член Ради міністерства освіти Постельє і сам міністр внутрішніх справ Валуєв. Тільки в липні 1864 року цар наважився, нарешті, підписати указ про відкриття університету в Одесі 1 травня 1865 року.

Час, що залишився до відкриття, був заповнений перш за все комплектуванням викладацького складу. Великою допомогою в доборі здібних викладачів для нового університету надав М. І. Пирогов, який керував в той час підготовкою до професури молодих російських вчених за кордоном.

Урочисте відкриття університету відбулось 1 травня (за старим стилем) 1865 року в суботу.

Передові люди науки й культури розуміли справжнє значення відкриття університету на Півдні Росії. З усіх кінців країни й з-за кордону на адресу університету та його викладачів прибували численні поздоровлення і гарячі побажання успіхів у важкій і благородній справі.

Відкриття університету знайшло широкий відгук і у братніх слов'янських народів.

Незважаючи на всі перешкоди самодержавства, Новоросійський університет (так він називався до Великої Жовтневої революції) зусиллями передових учених швидко перетворився на один з важливих центрів демократичної культури українського та російського народів, почав відігравати визначну роль в розвитку культури в нашій країні.

Доцент З. ПЕРШИНА,

МОЛОДІСТЬ. Комсомол. Вони завжди разом. І завжди на заклик партії комсомольці йдуть туди, де важче. Ще один доказ цього — будівельний загін нашого університету.

В липні нас, 50 студентів університету, проводжали з рідного міста. Ми їхали на цілину для того, щоб попрацювати на славу, не заплямувати честі ОДУ.

Цілина — це сама молодість. Студентську цілину першими почали освоювати фізики МДУ, а зараз 230 вузів країни послали своїх вихованців для того, щоб допомогти радгоспам у будівництві. Цілину називають планетою молодісті. Планета Цілина вже міцно завоювала серця студентів.

У нас зараз напружені робочі

будні. Вже десь коло 2 місяців працює ударний університетський загін в зернорадгоспі імені Фрунзе Кустанайської області. Будуюмо пташник, свинарник, коровник, два будинки.

Наші товариші виявились непоганими будівельниками. Нам подобається будувати для людей, для тих, хто першим в негоду ступив на цю планету, хто прокладав першу борозну й збирав перший цілинний урожай. Будуюмо для цілинників, для мужніх і сильних людей.

Нелегко нам буває. Твердий режим дня: встаємо о шостій ранку. Потім зарядка, сніданок, точні, лаконічні розпорядження. Робочий день закінчується після 20-ї.

Будуюмо все самі, без чиеїсь до-

помоги, будуємо тільки на «добре» й «відмінно». А ввечері — в очах мерехтить від втоми. І — пісня. Весела, бадьора пісня біля костра. Співаємо про Одесу, про море, про наших друзів і товаришів, згадуємо наш університет, який в цьому році відзначає свій ювілей — 100-річчя.

Недавно оголосили загону тривогу — треба було терміново здати в експлуатацію один з об'єктів. Працювали з ранку до ночі. Не було костра й, навіть, пісні. Втомившись за день, ми зразу ж засинали. Зате тепер поруч з палатками красується будинок, збудований нашими руками.

В загоні 50 чоловік, 50 різних характерів, але у нас не було ще випадку порушення статуту, нето-

вариського вчинку. В загоні 20 комуністів. Вони — наша опора.

Вище я не зовсім точно назвав число членів загону. Ні, нас не 50, а 51. 51-й — Володя Шевченко. Вій прийшов до нас з дитячої кімнати міліції на перевиховання. У 51-го багато енергії і запалу. Правда, не завжди він направляє їх в потрібне русло. Йому допомогли стати на ноги. Зараз Володя рівноправний член нашої комуні. Наш вихованець знайшов вірну дорогу в університетському загоні. І ми зробимо все, щоб він не звернув з неї і в Одесі.

В серпні загону вручили перехідний Червоний прапор Комішинського виробничого управління. На ньому напис: «Кращому радгоспному загоні за високі показники в праці й громадському житті».

Так, ми багато попрацювали. Але не забували й про громадську роботу. Прочитано 20 лекцій,

випущено в радгоспі 8 номерів «КП», організовано навчання місцевого комсомольського активу. Ми виступили з двома концертами, організували п'ять вечорів відпочинку.

Поруч з нашою палаткою розмістився піонерський табір «Супутник», збудований руками студентів університету. 55 школярів кожний вечір приходять до нашого табору. А йти їм від нас не хочеться. Але студентка філологічного факультету Валерія Пастухова невблаганна — час спати.

Кожного дня табір до 23-ї години в зборі. Оголошується відбір. Настає час відпочинку. Адже завтра знову день праці.

А. ГРИЦАЙ, політкерівник загону, студент історичного факультету.
Радгосп ім. Фрунзе, Камишинський район, Кустанайська область.

ПАМ'ЯТНЕ ВІДВІДУВАННЯ

ЦИМИ днями на теплоході «Литва» до Одеси прибув член Політбюро Французької Комуністичної партії, генеральний директор Центрального органу партії — газети «Юманіте», депутат Національних зборів від департаменту Сена Етьєн Фажон з дружиною Жюльеттою Фажон та сином Жаном. Вони повертаються до Франції після відпочинку на Кримському узбережжі.

26 серпня Етьєн Фажон з дружиною і сином, у супроводі секретаря Одеського промислового Обкому КПУ Л. В. Гладкої, відвідав наш університет.

Увагу гостей привернула наша наукова бібліотека — одна з найстаріших на Україні. Етьєн Фажон цікавився рідкісними французькими книгами, виданими в XVII та XVIII століттях.

З великою цікавістю розглядали гості комплект газети «Монітер» — газети періоду французької революції 1789—1793 років. Такого повного комплексу немає навіть у Франції, бо частина його була там знищена за наказом Наполеона.

Потім гості з Франції відвідали музей нашого біологічного факультету. Вони високо оцінили його експонати. Пояснення гостям давав директор музею старший науковий співробітник тов. Гурський.

В Одесі гостював Космонавт-5 Валерій Биковський. На знімку: В. Биковський з дружиною Валентиною знайомиться з містом-героем. Фото А. Тарана.

ЗА ТРАДИЦІЄЮ

У студентів хімічного факультету вже стало традицією працювати влітку на будовах міста та університету. Цього року їх об'єктом був корпус лабораторії органічної хімії університету.

Студенти Тараненко, Олещенко, Дриккер, Дашук показали справді комсомольське ставлення до праці. Не відставали від четвертокурсників і другоккурсники Костін, Вереникіна, Гавсевич, Фролова. Зараз робота на будові в повному розпалі. Всі — і робітники, й студенти, які їм допомагають, хочуть здати новий корпус як найшвидше.

Хороше попрацювали студенти хімічного факультету цього року. Вони, як і весь великий наш колектив, бажать, щоб університет підійшов до нового ювілейного навчального року добре підготовленим.

„БОЕВЫЕ РЕБЯТА...“

ЦИМИ днями в газеті «Комсомольская правда» директор радгоспу імені Фрунзе Кустанайської області В. С. Корнієнко так сказав про студентів нашого університету, які працюють зараз на цілині:

— Скажу я, повезло нам на студентів. В прошлом году были из Киевского автодорожного института. Хорошие ребята, ничего не скажешь. А нынче одесситы — не хуже!

Работают очень хорошо. И организация у них крепкая. Вначале, правда, много излишней беготни, все больше ко мне — то командиры, то комиссары, то мастер. Потом собрал я их, познакомил со своими бригадами. Теперь порядок.

Наши совхозные их очень уважают. Свой клуб мы полностью им передали с фотолабораторией. Они его подремонтировали и сейчас там хозяева. Недавно вечер отдыха устроили. И что особенно понравилось: все мы были вместе.

И с комсомольцами нашими они, вижу, поладили. Слышал, что студенты семинар для нашего комсомольского актива хотят организовать. Да что и говорить, боевые ребята.

КУТОК КУЛЬТУРИ МОВИ

В № 16 нашої газети в статті професора С. Бевзенка «Вивчайте рідну мову» висувалась пропозиція відкрити в газеті постійний куток культури мови.

З цього номера ми й відкриваємо такий куток.

ЯК ВЖИВАТИ СЛОВО „ЯВЛЯЄТЬСЯ“

В усній, а також і в письмовій мові наших студентів нерідко можна зустріти слово «являється», «являються» тощо, вжите не у своєму значенні, зокрема у значенні «бути».

В українській мові це дієслово має значно вужче значення, ніж у російській, до того ж в українській мові воно майже винятково вживається з префіксами з-, по-, ви-: з'являється, появляється, виявляється тощо.

Російське слово «являється», «явиться», має значення: 1) (появляється) — з'являтися, з'явитися (з'явлюся, з'явлюсь); (прибавлять) — прибавити, прибавити, -буду, -будеш; (приходить) — приходити, -ходжу, -ходиш, прийти; 2) (возникать) — з'являтися, з'явитися, виникати, виникнути; 3) (оказываться) — виявитися, виявлятися; 4) (случаться) — траплятися, трапитися; 5) (быть) — бути, буду, будеш; 6) (стать) — стати, стану, станеш, тощо (див. «Русско-украинский словарь», 1955, стор. 794).

Найчастіше допускаються по-

милки при вживанні цього дієслова, коли його використовують у значенні «бути», «є», «було», «стало» тощо.

Так часто можна почути вирази: це являється (явилось) причиною зриву важливого заходу; Тарас Шевченко являється геніальним поетом-революціонером; Порівняння не являється доводом тощо. У таких і подібних випадках вживання дієслова «являється» недоречно. Замість нього треба вживати інші дієслова, а саме: «було», «стало», «є». Отже наведені вище приклади правильно було б оформити так: це є (було, стало) причиною зриву важливого заходу (у теперішньому часі часто «є» опускається, але в такому випадку змінюється і структура речення; замість орудного відмінка іменника виступає називний: «це» (чи: «В цьому») причина зриву важливого заходу.

Професор С. БЕВЗЕНКО.

Редактор Є. ГОГУНСЬКИЙ.

100 1865 РІК СОВІТІННИЙ ІАБ 1965 100

НАШ КОНКУРС

РЕДАКЦІЯ газети «ЗА НАУКОВІ КАДРИ» оголошує конкурс на кращий твір (вірш, пісню, коротке оповідання, малюнок, присвячені 100-річчю Одеського державного університету.

Боротьба колективу за комунізм, революційні традиції нашого університету, праця учених, життя молоді на шляху до знань, її трудові будні й вільний час — тема твого твору, дорогий друже!

До участі в конкурсі запрошуються студенти та викладачі, співробітники та випускники нашого університету.

Роботи, подані на конкурс, публікуватимуться на сторінках нашої газети, кращі — будуть відзначені преміями та цінними подарунками.

Підсумки конкурсу будуть підведені до 13 травня 1965 року — до дня славного сторіччя університету.

ЖЮРІ КОНКУРСУ